

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Baptismo Et Confirmatione - Dvobus Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. De ministro Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53934)

QUARTA propositio: *Martyrium, & Conuersio ad Deum, licet Baptismata quædam sint, non sunt tamen Sacramenta.* Probatur PRIMO, quia non habent essentiam Sacramenti: nã in Martyrio non est vlla forma verborum de essentia; in conuersione, neque est forma verborum, neque signum externum sensibile, quod necessariò requiratur. SECUNDO, Sacramenta sunt remedia contra peccatũ ordinaria, & omni tempore conuenientia. At Martyrium non est ordinarium remedium, nec omni tempore potest haberi. TERTIO, Sacramenta sunt causa gratiæ, vt actiones Dei per suos ministros: at Martyris occisio non est actio Dei per suum ministrũ, sed actio Diaboli per suum satellitem, vt autem est passio, concurret ad iustificacionem dispositiuè tantũ, vt etiam Conuersio in Baptismo flaminis: atque ita diuerso modo iustificant ex opere operato Sacramenta & Martyrium. Ibi enim opus operatum est causa actiua instrumentalis gratiæ, hic solũ est dispositio.

CAPVT SEPTIMVM.

De ministro Baptismi.

EQVITVR QVINTA controuersia de causa efficiente ministeriali; de qua re, vna solũ qua stio est, *vt rum scilicet laici possint baptizare.* Nouam enim hæresim Calvinus excogitauit, lib. 4. Instit. cap. 15. §. 20. 21. 22. vbi docet, nec in extrema quidem necessitate licere baptizare iis, qui non sunt ordinarij Ecclesiæ ministri ad hoc ipsum vocati, & ordinati: quod etiam repetit in Antidoto Concilij Tridentini, sess. 7. can. 10. de Sacramentis in genere. Vtrum autem existimet Baptismum non esse ratum, si à laico detur, an tantũ non licere sine peccato laicis baptizare, non satis aperte explicat.

Porro Catholici Doctores communi consensu, sex pronuntiata affirmant. PRIMO, *ius baptizandi ex officio ordinario conuenire solis Sacerdotibus, id est, Episcopis, & Presbyteris, sic tamen, vt Presbyteris conueniat cum subordinatione, & dependentia ab Episcopis.* Quemadmodum enim potestas absoluendi à peccatis datur Presbyteris, in sua ordinatione, & tamen, quia absoluere à peccatis est actus iurisdictionis, quæ est Episcoporum propria, idè Presbyteri

non possunt uti ea potestate, nisi quantum eis Episcopi concedunt: ita quoque de potestate baptizandi sentiendum est. Hinc conciliari possunt testimonia quædam auctorum, quæ alioqui contraria videri possunt. Quidam enim simpliciter affirmant, officium baptizandi ad Presbyteros pertinere, ut Isidorus, lib. 2. de officiis diuinis, cap. 24. Alij dicunt Presbyteros baptizare non posse sine Episcopi facultate, ut Tertullianus lib. de Baptismo, & Hieronymus in Dialogo contra Luciferianos.

SE C U N D O docent, Diaconis quoque ex officio conuenire baptizare, sed in absentia Sacerdotum, aut eorum iussu. Ita docent iidem auctores, Tertullianus, & Hieronymus. Neque his repugnant Ignatius in epist. ad Heronem, & Epiphanius hæresi 79. qui negant Diaconis conuenire munus baptizandi, & proprium id esse dicunt Sacerdotum. Nam loquuntur Epiphanius, & Ignatius de ordinario officio, Tertullianus, & Hieronymus de extraordinario, & utriusque rectè dicunt: ordinariè siquidem ad solos Sacerdotes pertinet baptizare, extraordinariè etiam ad Diaconos. Quod etiam habet Gelasius in epist. 1. cap. 9. & exprimitur in ipsa ordinatione Diaconorum.

TE R T I O Catholici docent, nunquam licere laicis solenniter baptizare, neq; etiam priuatim præsentè Sacerdote, aut Diacono, aut iis etiam absentibus, extra casum necessitatis, Docet hoc Augustinus lib. 2. contra epistolam Parmen. cap. 33. & rationem reddit, quia nemini licet usurpare alterius officium.

QU A R T O docent, laicis baptizatis licere in casu necessitatis baptizare. De hoc enim nunquam in Ecclesia dubitarum inuenio: unde noua est & inaudita Caluini hæresis.

QU I N T O docent etiam, non baptizatis in casu necessitatis licere Baptismum dare, si sciant ritum. De hoc tamen veteres dubij fuisse videntur. Nam **TERTULLIANVS** in libro de Baptismo reddit causam, cur liceat laicis baptizare: *Quia, inquit, quod ex æquo ab omnibus accipitur, ex æquo ab omnibus dari potest.* Et **HIERONYMVS** in Dialogo contra Luciferianos, Tertullianum imitatus, inquit: *Scimus etiam licere laicis, ut enim accipit quis, ita et dare potest.* & Concilium Eliberinum, can. 38. dicit, laicos posse baptizare, modo sine ipsi bapti-

baptizati, & non bigami. Augustinus similiter dubius fuit. Nam lib. 2. contra epistol. Parmeniani, cap. 13. proponit quaestionem, an non baptizatus possit baptizare, & dicit se non audere rem determinare, cum in nullo generali Concilio res definita sit. Idem etiam habet lib. 7. de Baptismo, cap. 53. Denique Gregorius II. in epistola ad Bonifacium, & habetur etiam apud Gratianum, can. Quos à paganis, de consecr. dist. 4. iubet rebaptizari à paganis baptizatos.

Ceterum res iam definita est in Concilio generali, ut Augustinus cupiebat. Nam in Florentino Concilio habetur, in casu necessitatis licere laico, seu viro, seu foeminae, seu Christiano, seu pagano baptizare, modò adsint materia, forma, & intentio debita. Quod idem multò antea statuerat Nicolaus Papa, ut habetur can. A quodam Iudæo, de consecr. dist. 4. & idem habetur ibidem, can. Romanus. Et ratio idem suadet. Nam cum non requiratur in ministro Baptismi fides aut probitas, aut ordinatio, ut notum est, nulla est ratio, cur non sit verum Baptisma, quòd à Pagano aut Iudæo confertur, si adsint ea, quæ necessaria sunt ad Baptismi essentiam.

ADDE, quod nullum testimoniorum contra prolatorum convincit, non licere Baptismum à non baptizato accipere. Nam Gregorius II. non tam creditur iussisse rebaptizari à pagano baptizatos, propter vitium ministri, quàm propter vitium formæ Sacramentalis, quam illi pagani, & imperiti fortè non tenebant. Augustinus autem etsi dubius fuit, tamen paratus erat generali Concilio acquiescere. Et præterea lib. 7. de Baptismo, cap. 53. aperte dicit, si sententia ipsius quærat, se responsurum, Baptismum esse ratum à quocunque, & ubicunque traditum, modò verbis Euangelicis consecratum. Elibertinum Concilium asseruit, quod erat certum, laicum baptizatum licitè baptizare non autem negavit expressè contrarium, sed reliquit sub dubio. Denique Tertullianus, & Hieronymus id solum fortè dicere voluerunt, Baptisma ab omnibus posse dari, ut ab omnibus accipitur, id est, quia est Sacramentum omnibus necessarium, idèd ab omnibus posse accipi, & similiter ab omnibus posse dari, non quòd oporteat eum, qui dat, prius accepisse. Id mihi persuadeo, tum quia verba hunc sensum ferre possunt, tum quia si alium sensum faciant, absurdam rationem continent. Non enim est bonum argumentum;

mentum;

mentum; Hic habet Baptismum, ergo potest dare; alioqui posset etiam presbyter ordinare presbyteros, & diaconus diaconos, quia habet ille presbyterium, & hic diaconatum. Neque est bonum argumentum, si negatiuè ratiocinemur, Non habet iste Baptismum, ergo non potest dare, alioqui non posset minister impius, per verba, & Sacramenta alios iustificare, quia nimirum caret ipse iustitia, & pietate. Non igitur requiritur, ut habeat in se Baptismum formaliter, qui est futurus minister; sed satis est, si habeat virtualiter, & ministerialiter, quomodo omnes habent, qui habent vsum rationis, linguam, & manuum, ut possint ex intentione verba proferre, & aquam spargere.

SEXTO docent, non modò viros, sed etiam fœminas in extrema necessitate posse baptizare. Ita habet expressè Concilium Florentinum, ita Concilium Carthagenense IV. can. 100. ut infra citabimus, & Urbanus II. in epist. ad Vitalem, & habetur 30. quæst. 3. can. Super his, & denique idem habet consuetudo Ecclesiæ, & ratio manifesta, quæ supra facta est pro non baptizatis.

His ergo ita constitutis, superest solum, ut contra Calvinum probemus, licere in casu necessitatis baptizare iis, qui ministri Ecclesiastici non sunt. Probatur igitur PRIMÒ, exemplo Testamenti veteris. Nam Exod. 4. Sephora vxor Moysis filium suum circumcidit, & eo modo virum suum à mortis periculo liberavit. At Circumcisio figura erat Baptismi, & secundum Calvinum idem omninò efficiebat, quod nunc facit Baptismus; igitur licebit etiam in casu necessitatis mulieribus baptizare.

Caluino, loco notato, lib. 4. cap. 15. §. 22. mouit hoc exemplum bilem vehementissimam; dicit enim Sephoram stultam mulierem, & temerariam fuisse; *Inscitè, inquit, ad imitationem trahitur, quod egit stulta mulier.* Et infra: *Lectores attendere velim, nihil minus Sephoræ fuisse propositum, quàm ut Deo ministerium præstaret. Filium periclitari videns, fremit, obmurmurat, nec sine indignatione præputium in terram proiicit, marito sic conuiciatur, ut Deo quoque succenseat. Denique hoc totum ab animi impotentia profectum esse palàm est, quia Deo, & marito obstrepit, quod filij sanguinem fundere cogitur.* Adde, quod si in aliis omnibus probè

probè se gessisset, hæc tamen est inexcusabilis temeritas, quod præsentem marito circumcidit filium, non privato quopiam homine, sed Moyse primario Dei Propheta, quo nullus unquam maior in Israele surrexit, quod nihilo magis ei licebat, quam hodie mulieribus sub Episcopi oculis. Hæc ille

SED Calvinus, qui arguit Sephoram temeritatis, & impotentia animi, non advertit se ex mera impotentia animi, & libidine detrahendi incredibili temeritate id facere. Nam ut ab ultimo incipiam; non peccavit Sephora, quod præsentem viro filium circumciderit; id enim fecit coacta ab ipso Moyse, vel potius à Deo. Licet enim Moyse esset præsens, tamen non poterat ipse per se id facere, cum esset in angustiis maximis, & penè exanimatus. Quod enim Scriptura dicit: *Occurrit ei Dominus, & volebat occidere eum*, vel significat, ut non malè exponit Rabbi Abenezra, immissum fuisse Moyse diuinitus grauisimum morbum, vel, ut nostri exponunt, apparuisse ei Angelum nudato gladio, qui eum continuò vexauit, & quiescere non permisit, donec Sephora filium circumcidit; tunc enim demum Angelus Moysem dimisit. Itaque non potest dubitari, quin Moyse, si potuisset, filium ipse circumcidisset, sed quia non poterat, significauit uxori ut ipsa id faceret. Id quod ipse etiam Calvinus nesciens quid loquatur, & secum pugnans, indicauit, cum ait: *Deo, & marito obstrepit, quod filij sanguinem fundere cogitur*. Nam si coacta est à Deo, & à marito, non igitur temerè id sibi sumpsit, ut præsentem Moyse filium circumcideret. Vbi est ergo temeritas Sephoræ, quam Calvinus inexcusabilem esse dicit?

Quod autem Calvinus dicit, Sephoram circumcidisse filium sine proposito obsequendi Deo, & proiecisse præputium in terram, & obmurmurasse contra Deum, & contra maritum, sunt mera mendacia sine vlllo fundamento, & ex mera libidine detrahendi profecta; Scriptura enim nihil tale dicit. Vnum est verbulum, quod fortè Calvinum decepit adiuncta Lyranus expositione. Quod enim Scriptura dicit: *Et dimisit eum*, postquam dixerat; *Sponsus sanguinum tu mihi es*, Lyranus ita exponit, quasi Sephora dimiserit Moysem, & recesserit ab eo indignata ob filij Circumcisionem.

SED fallitur Lyranus, & quicumque ita exponit. Illa enim verba: *Et dimisit eum*, non possunt referri ad Sephoram, sed ad

ad Angelum, qui dimisit Moysen, id est, destitit eum vexare, quando Sephora peracta Circūcisione dixit: *Sponsus sanguinum tu mihi es.* nam vox Hebræa est masculini generis, proinde non potest conuenire Sephoræ. nec significat dimittere propriè, quomodo cū vnus ab alio recedit, sed significat lenem esse, seu remissum, id est, non amplius petere qui, & vexare, quod propriè conuenit Angelo, qui placatus Circumcisionem, destitit a Moysē vexando. Vnde Græca edmo addit nomen Angeli $\eta\alpha\lambda\lambda\alpha\ \alpha\pi\alpha\lambda\theta\epsilon\mu\ \alpha\pi\epsilon\ \alpha\upsilon\tau\omicron\ \delta\ \alpha\gamma\gamma\epsilon\lambda\omicron\varsigma$. Ex quo etiam colligitur, Sephoræ factum Deo placuisse proinde fuisse rectum, & bonum, quandoquidem eo continuo placatus est.

Sed respondet Calvinus ad hanc nostram consequentiam: *Quod placatus, inquit, fuit Dei Angelus postquam illa arrepto lapide filium circumcidit, inde perperâ colligitur factum illius probatum fuisse Deo. Alioqui dicendum esset, placatus Deo, quem Gentes ab Assyria traductæ erexerant cultum.* Hæc ille SED quæ est inter ista similitudo? Nam Gentes illæ ab Assyria traductæ, quia falsum cultum instituerunt, discerpebantur à leonibus, 4. Reg. 17. Sephora autem circumcidendo filium, liberauit Moysen à mortis periculo. Si fortè respondeat Calvinus, non se loqui de eo tempore, quo colebant idola sua Gentes illæ, & à leonibus discerpebantur: sed de tempore posteriore, quo Deum simul cum idolis colebant, & à leonibus immunes erant: contra obiiciam, Gentes illas à leonibus liberatas, quia Deum verum vero ritu colebant, edoctæ nimirum à Sacerdote Israëlita, vt eodem loco dicitur: non autem quia idola simul colebant, vel quia ritu aliquo à seerogitato utebantur. Licet enim Gentes illæ Deo non placerent, nec apud Deum aliquid mereri possent, cū Deum simul, & idola colerent: Deus tamen indicare voluit, quantum interesset inter cultum à se institutum, & impias Gentium superstitiones; & idèd leones immisit in eas Gentes, quando idola tantum colebant, & leones repressit, quando Deum verum vero cultu honorare cœperunt.

SECUNDO, probatur eadem veritas ex eo loco, vnde Calvinus sumit præcipuum argumentum, nimirum, *Matth. ult. Euntes, docete omnes Gentes, baptizantes eos, &c.* Hæc di-

CHISTUS

cuntur solū Apostolū, qui à Christo instituti sunt ministri Verbi, & Sacramentorum: Non ergo licet aliū id munus usurpare. Ita Calvinus. Sed ex hoc ipso nos argumentamur, licet ministerium Verbi sit proprium Apostolorum & Episcoporum, qui eis succedunt, tamen omnibus licet, immò omnes tenentur in articulo necessitatis docere, & instruere ignorantes, præsertim in periculo æternæ salutis. Exemplum habemus, Actor. 18. de Aquila, & vxore eius Priscillia, qui videntes Apollinem quendam prædicare, cum non bene teneret fidem Domini, instruxerunt eum diligenter.

Ergo eodem modo, licet munus baptizandi sit proprium Sacerdotum, tamen in necessitate licebit etiam laicis, & feminis baptizare immò maiori ratione id licebit, cum sit magis proprium Apostolorum, & Episcoporum prædicare, quàm baptizare: *Non misit me Dominus, inquit Paulus, i. Corinth. 1. baptizare, sed prædicare.*

TERTIO probatur exemplis Scripturæ, Actor. 8. Philippus Diaconus baptizauit. Qui quidem licet non fuerit laicus, tamen non erat Apostolus, nec Episcopus, aut Sacerdos: & tamen secundum Calvinum soli Apostoli acceperunt à Christo baptizandi potestatem; sic enim loquitur, 9. 20. *Neque enim aut mulieribus, aut hominibus quibuslibet mandauit Christus, ut baptizarent, sed quos Apostolos constituerat, in mandatum hoc dedit.* Præterea, Actorum 9. Ananias Paulum baptizat, qui neque Apostolus, neque etiam Diaconus erat, sed planè laicus. Id enim factum est primo anno à passione Domini, quo tempore nondum erant ordinati vlli Episcopi, aut Sacerdotes, præter Apostolos, neque erant vlli Diaconi, præter septem. Item Actor. 10. Petrus Cornelium, & eius familiam baptizari iussit à fratribus, qui secum venerant: quos certè fratres probabilissimum est non fuisse Apostolos, nec Diaconos, sed simplices discipulos. Denique Actorum 2. antequam vlli ordinarentur Episcopi, Presbyteri, aut Diaconi, ipso die primo Pentecostes baptizata sunt tria hominum milia; quod certè non potuit commodè fieri per solos Apostolos; oportuit igitur, ut etiam alij baptizarent, qui laici erant. Nam etiam 72. discipuli eo tempore laici erant: non enim Dominus Sacerdotes ordinauit, nisi in vltima cæna, vbi soli erant Apostoli.

QUARTO,

QVARTO, probatur testimoniis, & exemplis Patrum. TER-
 TVLLIANVS, lib. de Baptismo, vbi dixerat ius baptizandi pro-
 prie conuenire Episcopis, & Presbyteris, nec non etiam Dia-
 conis, si Episcopus iubeat, subiungit: *Alioqui & laici iusti*
baptizandi. Quod enim ex a quo accipitur, ex a quo dari potest.
 ALEXANDER Episcopus Alexandrinus, cum vniuersa sua Ecce-
 sia ratum habuit Baptismum, quem Athanasius ad huc pres-
 & laicus aliis pueris contulerat, teste Ruffino, lib. 10. hist. ca-
 14 Concilium NICAENVM, teste Hieronymo, in lib. contra
 Luciferianos, statuit Baptisma haereticorum esse ratum, mo-
 dō detur secundum formam Ecclesiae. Quod antea definerat
 Stephanus Papa, & Martyr, vt Cyprianus refert in epistola ad
 Pompeium. At non poterant ignorare Stephanus, & Patres
 Concilij Nicæni apud aliquas haereses non esse verum Sacer-
 dotium, proinde laicos esse, qui baptizarent, licet fortasse di-
 cerentur Sacerdotes. Concilium ELIBERTINVM, circa hoc
 idem tempus celebratum, can. 38. docet fideles laicos posse ba-
 ptizare, cum Ecclesia procul abest, & aliquis Catechumenus
 vicinus est morti. AMBROSIVS, seu auctor Commentario-
 rum in epistolas Pauli, quæ Ambrosio tribuuntur, in cap. 4. ad
 Ephes. dicit, in primitiua Ecclesia omnibus licuisse prædica-
 re, & baptizare, ob ministrorum paucitatem; nunc autem re-
 bus Ecclesiasticis suo ordine constitutis, non licere clericis, &
 laicis prædicare, vel baptizare. At eertè, quod licuit in primi-
 tiua Ecclesia ob ministrorum paucitatem, eadem ratione li-
 cere debet quocumque tempore in extrema necessitate. HIERO-
 NYMVS in Dialogo contra Luciferianos: *Baptizare, in-*
quit, si necessitas cogat, scimus etiam licere laicis. AVGVSTI-
 NVS lib. 2. contra epist. Parmeniani, cap. 13. idem habet & Con-
 cilium CARTHAGINENSE IV. cui Augustinus interfuit,
 can. 100. *Mulier, inquit, baptizare non præsumat, nisi neces-*
sitate cogente. Quamuis enim non habeatur in tomis Conci-
 liorum illa exceptio: *Nisi necessitate cogente,* tamen ita cano-
 nem hunc citat Petrus Lombardus, lib. 4. sent. dist. 6. & Gra-
 tianus can. *Mulier*, de consecrat. dist. 4. Denique idem docent
 de laicis baptizantibus, Gelasius epist. 1. Isidorus lib. 2. de offi-
 ciis diuinis, cap. 24. & Magister cum vniuersa Schola, lib. 4.
 dist. 6. & postremò Florentinum Concilium.

Ad hoc argumentum more suo ita Calvinus respondet: *Quod*

Quod autem multu ab hinc seculo, adeoq̄ ab ipso ferè Ecclesie exordio usu receptum fuit, ut in periculo mortis laici baptizarent, si minister in tempore non adesset, non video quàm firma ratione defendi queat. Hæc ille. At hæc ipsa est gravissima ratio; siquidem in rebus huiusmodi, quid maius habere possumus totius Ecclesie consensu, eoq̄ue antiquissimo atque adeò ab ipso exordio Ecclesie ad nos deducto? Sed videamus nunc quid ille contra adferat.

PRIMO, obiicit Christi mandatum, Matth. vlt. *Euntes docete, &c.* quod quidem ad solos Apostolos pertinet. Respondeo PRIMVM, non esse certum, an hæc dicta sint solis Apostolis. Licet enim Matthæus mentionem faciat tantum undecim Apostolorum; tamen probabile est, fuisse tunc præsentibus multo plures. Videntur enim dicta illa verba in die Ascensionis, quo die aderant cum Apostolis quingenti fratres, ut Apostolus testatur, 1. Corinth. 15. Deinde SECUNDO responderi potest, Apostolica facta mandatum istud exposuisse. Cum enim Apostoli ratum habuerint, ut Stephanus, qui non erat Apostolus, concionaretur Philippus, qui etiam non erat Apostolus, concionaretur, & baptizaret; & idem multi alij facerent, qui neque Apostoli, neque Diaconi erant, ut Ananias, & alij: aperte declararunt, urgente necessitate licere omnibus, id quod alioqui ad quorundam speciale officium pertinet. Ut autem tunc urgebat necessitas propagandæ Ecclesie, cum paucissimi essent ministri ad hoc ordinati; ita nunc aliquando urget necessitas, cum quis est in periculo vitæ absentibus Sacerdotibus.

SECUNDO obiicit, quod ipsis etiam veteribus non constabat, an rectè fieret, ut laici in necessitate baptizarent, licet hunc morè ipsi quoque tenerent, vel permitterent. Et probat ex AUGUSTINO, qui sic loquitur, lib. 2. contra epist. Parmeniani, cap. 13. *Esi laicus necessitate compulsus Baptismum dederit, nescio an pie quisquam dixerit, Baptismum esse repetendum. Nulla enim cogente necessitate si fiat, alieni muneri usurpatio est, si autem necessitas urgeat, aut nullum, aut veniale delictum est.* RESPONDEO, nullam hîc esse Augustini dubitationem. Nam priora verba continent quidem oratoriam phrasim, sed planè assertiuam. Idem enim est dicere; Nescio an aliquis piè hoc dixerit, ac; Non nisi impiè

id affirmari potest. Posteriora verba significant peccatum esse veniale, cum laici non adhibent omnem diligentiam, ut Sacerdotem inueniant, qui baptizet: nullum autem esse peccatum, cum adhibita diligentia, & Sacerdote minimè inuenito, ipsi baptizant.

TERTIO, obiicit Concilium IV. Carthaginense, can. 100. ubi prohibentur mulieres baptizare. RESPONDEO, ipsum Concilium excipit casum necessitatis, ut ex Petro Lombardo, & Gratiano supra demonstrauius. Præterea licet Concilium non expressè exciperet, oporteret tamè intelligere eum casum esse exceptum: quemadmodum cum Apostolus prohibet mulierem loqui, 1. Corinth. 14. & 1. Timoth. 2. intelligitur exceptus casus necessitatis. Quod autem Caluinus hic respondet, nullam esse Baptismi necessitatem, iam superiore controuersia refutatum est.

QUARTO, obiicit TERTULLIANVM & EPIPHANIVM, quorum ille in libro de virginibus velandis: *Non permittitur, inquit, mulieri in Ecclesia loqui, sed nec docere, nec tingere, nec offerre, &c.* Et in libro de Baptismo: *Perulans, inquit, mulier, quæ usurpauit docere, non vtiq; & tingendi ius participet.* Epiphanius autem hæres. 42. quæ est Marcionistæ Permittit, inquit, etiam mulieribus, ut dent Baptisma, & hæres. 79. dicit, ne ipsi quidem sanctissimæ Christi Matris datum esse, ut baptizaret, alioqui ipsa potius, quam Ioannes Christum baptizasset. RESPONDEO, loquuntur isti Patres de publico ministerio, non de priuato in casu necessitatis. Nam Tertullianus dicit, in Ecclesia non licere mulieri loqui, docere, tingere, &c. & præterea coniungit officium dandi Baptismi, cum officio sacrificandi; sacrificium autem semper est publicum: sicut igitur non licet mulieri sacrificare, quia id munus publicum est, ita nec licet publicè baptizare. Epiphanius quoque apertè indicat se loqui de ordinario, & publico ministerio, quia hæres. 79. ubi dicit, mulieri non licere Baptismum dare, ibidem dicit, id ipsum etiam Diaconis non licere: & tamen constat ex Scripturis id Diaconis licere, saltem extraordinariè.

Nec valet Caluini responsio, quod Epiphanius ludibrium esse pronunciauerit dare fœminis licentiam baptizandi, neque vllum casum exceperit. Nam hoc ipso, quod vocat ludibrium, indicat se loqui de publico ministerio. Idem enim ve-

re ludibrium, & probrum esset, si in templo viris presentibus mulier baptizaret. Nec mirum si non addidit exceptionem necessitatis: nam nec addidit, cum negavit, Diaconos posse baptizare, quia certum erat, eam per se intelligi potuisse.

CAPVT OCTAVVM.

De Baptismo infantium, contra Anabaptistas.

SEQVITVR CONTROVERSIAM SEXTAM de suscipientibus Baptismum: tota autem quaestio est de Baptismo infantium. Tamen enim iam probauerimus contra Calvinum, Baptismum infantibus necessari-um esse, si saluari debeant, supersunt tamen adhuc duae quaestiones. VNA, cum Anabaptistis, utrum infantes capaces sint Baptismi, siue, an liceat infantes baptizare. ALTERA, cum Lutheranis, & Calvinistis, quae fides sit necessaria in Baptismo paruulorum.

Quantum ad PRIMAM quaestionem; haeresis fuit tempore S. Bernardi, quae docebat non licere infantes baptizare. Refert eam, & refellit S. Bernardus, serm. 66. in Cantica, & epist. 240. Eadem est huius temporis Anabaptistarum, non licere Baptismum tradere, nisi adultis, qui Baptismum per se flagitant. In hoc errore conuenire omnes Anabaptistas, licet alioqui in multis rebus inter se dissideant, testatur Calvinus in instructione contra Anabaptistas. Idem etiam Calvinus, lib. 4. Instit. cap. 16. §. 29. testatur Michaëlem Seruerum, & quosdam alios Anabaptistarum Magistros contendere Baptismum suscipi non debere, nisi anno XXX. qua aetate Christus Baptismum suscepit. Exorta est haec haeresis anno Christi M. D. XXVII. vt Cochlaeus refert in actis Lutheri Princeps videtur fuisse Balthasar Pacimontanus, qui postea Viennae crematus fuit. Sic enim eum vocat Cochlaeus in actis Lutheri, anni M. D. XXVIII. vbi dicit contra eum Lutherum scripsisse eodem anno, quanquam ex Lutheri scriptis hunc errorem Balthasar se collegisse fatetur: quod & verissimum esse, in sequenti quaestione demonstrabimus.

Ministri Transluani, qui anno M. D. LXVII. duos libros ediderunt contra Trinitatem, & Incarnationem Domini, ad
d s
finem